

Siergrassen en Iris ensata bep

De vasteplantensector heeft het nog steeds moeilijk. De economische crisis laat de sector niet ongemoeid, hetgeen zich uit in afnemende vraag, kleinere marges en een verschromlend assortiment. In die context belichten een aantal vasteplantenkwekers in BloembollenVisie hun bedrijf. In deze zesde aflevering is dat Vasteplantenkwekerij Hommel uit het Zeeuwse Oud-Vossemeer.

Tekst: Wim Ciggaar
Fotografie: René Faas

Het bedrijf werd begin jaren tachtig door de ouders van huidig eigenaar René Hommel opgestart met de productie van snijbloemen op de klei in Oud-Vossemeer. Begin jaren negentig verkaste het bedrijf naar het West-Brabantse Lepelstraat (gemeente Bergen op Zoom) waar men de beschikking kreeg over vijf hectare eigen grond, aangevuld met een paar hectare aangrenzende huurpercelen. Na een aantal jaren meegewerkt te hebben werd René Hommel in 1991 mede-eigenaar. Zes jaar geleden werd besloten te stoppen met de snijbloementeel (met Solidago, Phlox, Helenium en Aстранtia als voornaamste teelten en in de winter Iris ensata) en concentreerde hij zich volledig op de vasteplantenteelt. De huidige omvang van het bedrijf omvat zeven hectare teelt, waarvan een hectare containerveld. Op die oppervlakte worden 150 soorten irissen en grassen geteeld en daarnaast Polygonatum.

COMBINATIE

De combinatie potten/landplantenteelt is voor René Hommel een bewuste keuze. “De landplanten telen we voor controle op soorttechtigheid. Die worden geroid en gelijk verwerkt of weer geplant. Daarnaast telen we bij voorkeur zelf om uitdroging te voorkomen en kwaliteit te leveren. De pottenteelt is aanvullend en doen we om de arbeidsfilm jaarrond te maken. Begonnen we acht jaar terug met 20.000 à 30.000 p9's, nu zitten we rond de 700.000 per jaar. Vier jaar terug zijn we ook begonnen met het zelf stekken maken in 104-gaats trays. Dat zijn er inmiddels bijna een miljoen op jaarbasis. De landplanten telen we op zand met een vruchtwisseling van 1 op 4. Wij hebben namelijk teelten op 1,5 jaar en wisselen eerst de irissen en siergrassen af, gevolgd door een jaar groenbemester.” Op het bedrijf van René Hom-

mel prijken de irissen al 25 jaar op het teeltplan. Gezien de jarenlange ervaring een vrij safe teelt die bovendien veel vaste afnemers telt en waarvan het assortiment meestal een jaar van te voren al verkocht is.

‘Iris ensata en siergrassen zijn echt mijn teelten’

De afnemers –ook die van de siergrassen trouwens- moeten voornamelijk bij de groothandel gezocht worden en niet bij de tuincentra en/of particulieren. En met die groothandel worden dan ook vooral de bloembollenexporteurs bedoeld, terwijl de p9's vis de bloemenexporteurs worden afgezet.

JAARRONDPRODUCTIE

Zoals gezegd is de arbeidsfilm op het bedrijf gericht op een jaarrondproductie. René Hommel: “In januari houden we ons bezig met het

afleveren van de irissen en is er een eerste begin bij het uitleveren van de grassen, variërend van p9- tot 5 literpotten. Naar gelang het verloop van de winter krijgen we in de periode vanaf februari tot mei de p9-handel en daarna het uitleveren van de stekken tot maximaal half juli. In april/mei houden we ons ook bezig met het maken van nieuwe p9's. Dan volgt er een maandje rust met schoffelen, machineonderhoud en vakantie met aansluitend in september het uitplanten van de irissen en de diverse soorten grassen. In oktober beginnen we met het maken van stekken bij de grassen en dat gaat door tot en met maart. In december houden we ons bezig met het uitleveren van de irissen en Polygonatum's. Daarna begint de cyclus voor ons weer opnieuw. Met ons bedoel ik naast mijzelf twee mensen jaarrond in vaste dienst, plus in het seizoen de nodige uitzendkrachten.”

GROEISEIZOEN

Over het verloop van het groeiseizoen tot nu toe is René Hommel niet ontevreden. Die kwalificeert hij voor de grassen als heel goed. “We hebben een hele natte zomer gehad, gevolgd door een mooie periode gedurende de tweede helft van augustus/eerste helft september. De grassen zijn heel goed gegroeid, laten een stevig gewas zien, maar zijn niet meer echt vroeg te noemen. Dat was aanvankelijk wel het geval, maar door de koude zomer is de voorsprong tenietgedaan. De irissen zijn de hele winter doorgroeid, maar na de bloei (eind mei/begin juni) kwam daar abrupt een einde aan en zijn ze eigenlijk niet meer gegroeid. Voor mijn gevoel te langzaam, want er zitten minder neuzen op dan verwacht. Normaal gesproken zijn ze in september helemaal los gegroeid. Geluk-

In totaal omvat het teeltplan zo'n 150 soorten irissen en siergrassen

alen teeltplan René Hommel

kig hebben we nog een paar maanden. Het echte rooien begint pas half september en dan zijn ze gewoon goed. Het meeste wordt pas gerooid als het afgeroepen wordt, want de beste bewaring vindt nog altijd in de grond plaats. Het rooien gaat overigens de gehele winter door, want zowel de grassen als de irissen zijn vorstbestendige vaste planten.”

VRAAG EN AANBOD

René Hommel teelt zijn irissen en grassen zowel voor de binnenlandse als buitenlandse markt. “Zelf ga ik niet verder dan België, maar via de bloemen- en bollenexport vinden beide gewassen wereldwijd hun weg. “De p9’s zijn meestal verkocht voordat ze gemaakt worden en dat geldt ook voor de stekken. Verder stemmen we het assortiment binnen de irissen en grassen af op de vraag. Daarbij houden we ook de sortimentsvernieuwing nauwkeurig in het oog. Komt er vraag naar een bepaalde plant, dan kopen we het plantmateriaal in en gaat het in het assortiment om in juli van het volgende jaar als stek bij ons weg te gaan. Daarbij trek ik wel mijn eigen plan. Blijf ik een paar jaar met een bepaalde plant zitten, dan weet ik genoeg.”

AUTOMATISERING

Ook bij het dagelijks werk probeert men op het bedrijf zo innovatief mogelijk te zijn. “Het blijft echter allemaal handwerk. Of je nu een plantje moet scheuren of in de grond leggen, het moet allemaal handmatig gebeuren. En dat is maar goed ook, want anders werd het wel heel erg gemakkelijk voor iedereen om vaste planten te gaan telen. Op ons bedrijf komt er echter wel regelmatig een machine bij. Daarbij moet je denken aan een rooimachine of een plantmachine. Machinaal tellen is er bij onze producten echter niet bij. We tellen alles handmatig, want de onderlinge maatverschillen zijn zeer groot en dat is met een telmachine gewoon niet te doen.”

BEMIDDELING

Bij de afzet van de productie wordt onder meer gebruik gemaakt van de bemiddeling. Dat is echter niet meer dan 15 procent van het totaal, de rest gaat rechtstreeks. René Hommel: “Een aantal klanten willen niet anders en de provisie in eigen zak houden. Het maakt mij niet uit en ik spreek ze regelmatig. Soms is de deal al gesloten en laat ik toch een bonnetje maken om mezelf te beschermen. Op dit moment hebben we een Moulinia die we aan het uittesten zijn. Die hebben we al acht jaar. We vonden zeven planten in een ander soort en zijn er een partij van gaan vormen. De resultaten zijn zo veelbelovend, dat we volgend jaar kwekers-

René Hommel: ‘De grassen zijn heel goed gegroeid, laten een stevig gewas zien, maar zijn niet meer echt vroeg te noemen’

recht hopen aan te vragen. Het betreft hier echt een heel opvallend ding die totaal anders is dan andere Moulinia’s. Misschien is deze aanwinst wel wat voor het CNB New Plants-project. Aan promotie doen we zelf eigenlijk helemaal niets. De p9’s en stekken zijn op voorhand al verkocht en de siergrassen lopen –althans nog wel- eigenlijk vanzelf, al begint van sommige soorten het aanbod te groot te worden. Als er al promotie plaatsvindt, dan gebeurt dat door degenen aan wie wij leveren.”

TOEKOMST

Over de toekomst van zowel de sector als zijn

eigen bedrijf is René Hommel zonder meer positief gestemd. “Die zie ik, zo besluit hij, zonder meer zonnig in. Wel zul je altijd moeten blijven zoeken naar een nieuw soort, maar we proberen het daarbij wel bewust binnen de grassen en irissen te houden. Dat zijn echt mijn teelten. Die heb ik redelijk onder de knie en de markt is breed genoeg om van soort te wisselen. Daarbij hebben we het telen van een kwaliteitsproduct hoog in het vaandel staan. Als de kwaliteit niet goed is, ben je gauw klaar. Voor al de soortechtheid - met name bij de siergrassen - speelt bij de afnemers een zeer belangrijke rol.”

Resumé

Begin jaren tachtig begonnen de ouders van René Hommel een snijbloemenbedrijf op de Zeeuwse klei rond Oud-Vossemeer. Een jaar of vijf later verhuisden zij naar de zandgronden in West-Brabant enkele kilometers verderop en maakten de snijbloemen langzaam maar zeker plaats voor de vaste plantenteelt (Iris ensata en siergrassen). Anno 2014 teelt zoon René Hommel zeven hectare vaste planten, waarvan 1 hectare containerteelt en weet hij daarmee een goede boterham te verdienen. Zijn geheim: het leveren van een kwaliteitsproduct in een sortiment waar vraag naar is.